

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะ
กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ
Study of Learning Outcomes in Specific Required
Courses on Buddhism,
Mahamakut Buddhist University,
Mahapachapati Buddhist College

ดร. แม่ชีปณฺธิตาภา เนตรน้อย และ แม่ชีศรีสลับ อุปมัย
Dr. Mae Chee Panthitapa Netnoi, Mae Chee Srisalab Upamai
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัย ในพระสังฆราชูปถัมภ์
Mahamakut Buddhist University
Mahapachapati Buddhist College

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ทั้ง ๑๐ รายวิชา กับเกณฑ์ระดับดี (๓.๐๐) และ ๓) เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบบันทึกคะแนนผลการสอบกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และแบบวัดเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาที่เรียนกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาจำนวน ๔๑ คน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t - test ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกรายวิชา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี ($\bar{X} = 3.00$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และนักศึกษา มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

คำสำคัญ : หมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, เจตคติ

Abstract

The purposes of this research article were : 1) to investigate the students' learning outcomes in all specific required courses on Buddhism, 2) to compare the student's learning outcomes in 10 specific required courses on Buddhism to the standard assessment criteria level 3.00, and 3) to study the attitude of the students, who enrolled in the specific required courses on Buddhism, towards Buddhism. It was a survey research using the grade result (3.00) from the specific courses on Buddhism and the attitude test on Buddhism as research instruments. 41 students enrolled in specific required courses on Buddhism were the target group. Percentage, Mean, Standard Deviation, and t-test were used in the analysis. The finding indicated that the students' learning outcomes in specific required courses on Buddhism was in a good level. The students' learning outcomes in all courses was higher than the good assessment criteria ($\bar{X} = 3.00$) with statistically significance at 0.01 which conformed to the hypothesis—the students had good attitude towards Buddhism.

Keywords : the specific group of Buddhist subject, the learning's effectiveness, attitude

บทนำ

กระแสโลกาภิวัตน์ในปัจจุบันได้นำความเปลี่ยนแปลงมาสู่ระบบเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ด้วยระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว ความเจริญจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังกล่าว ก่อให้เกิดปัญหาทั้งทางด้านสังคม วัฒนธรรม คุณธรรมจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มเด็ก เยาวชน อย่างรุนแรง ทำให้เด็ก และเยาวชน ในสังคมเกิดการเรียนรู้ที่ผิดพลาด เกิดกระแสที่มุ่งเน้นให้ความสำคัญทางด้านวัตถุมากกว่าทางด้านจิตใจ (กรมการศาสนา, ๒๕๕๐: ๑๔๒) ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติด ปัญหาการตั้งครมไม่พึงประสงค์ ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาการขายบริการทางเพศ ของนักเรียน นักศึกษา เป็นต้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ล้วนเกิดจากการหลงไปตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วจนไม่สามารถปรับตัวได้ทัน เยาวชนคนในสังคมขาดหลักการคิดที่ถูกต้อง ไม่นำหลักธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิต จึงไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยวิธีที่ถูกต้องดีงามและมีประโยชน์ ดังที่ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) กล่าวว่าในยุคข่าวสารและเทคโนโลยี ผู้ที่รู้จักคิด และฝึกฝนตนจะอ่อนแอไม่มีภูมิคุ้มกันความลำบาก จะหลุมหลงลืมนโหลตามกระแสการเปลี่ยนแปลง

ของโลก เพราะการดำเนินชีวิตของคนในสังคมผูกพันกับวัตถุมาก ทุกอย่างต้องพึ่งพาเทคโนโลยีอย่างแยกไม่ออก สิ่งอำนวยความสะดวกกลายเป็นปัจจัยสำคัญของชีวิต เมื่อมีความต้องการด้านวัตถุมาก ก็ต้องจ่ายเงินและหาเงินเป็นจำนวนมาก เพื่อให้ชีวิตมีความสุขสบาย จนลืมไปว่าความสุขที่แท้จริงอยู่ที่จิตใจ แสดงให้เห็นว่าคนขาดสติในการใช้ชีวิต ไม่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต^๑ ดังที่ สมพงษ์ จิตระดับ กล่าวว่า ปัจจุบันเยาวชนไทยมีปัญหาด้านจิตใจ มีพฤติกรรมไม่สนใจศาสนา มีความคิด สับสนขาดการเชื่อมโยงในการมองปัญหา ส่งผลให้ขาดการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีแต่ความเห็นแก่ตัว ไม่สนใจ ประโยชน์ส่วนรวม^๒

การเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลาและต่อเนื่อง จึงมีความจำเป็นต้องมีการ เตรียมเด็กและเยาวชนที่จะเติบโตต่อไปในอนาคตให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อความอยู่รอด ของตนเองและครอบครัว สิ่งสำคัญที่สุดคือเด็กและเยาวชนต้องรู้จักคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น รู้จักคิดวิเคราะห์ สถานการณ์ที่เป็นอยู่ในขณะนั้น และในมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุไว้ว่า อุดมการณ์สำคัญของการ จัดการศึกษา คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทย ให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาที่สร้างคุณภาพชีวิตและสังคม บูรณาการอย่างสมดุลระหว่าง ปัญญาธรรม คุณธรรม และ วัฒนธรรม เป็นการศึกษาตลอดชีวิตเพื่อคนไทยทั้งปวง มุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่วัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน และพัฒนาความรู้ความสามารถเพื่อการทำงานที่มี คุณภาพ

หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาได้หล่อหลอมซึมซับลงในวิถีไทย กลายเป็นรากฐานวิถีชีวิตของคน ไทยในทุกด้าน ทั้งด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษาขนบธรรมเนียมประเพณีและศีลธรรม สถาบันศาสนา เป็นตัวแทนในการขัดเกลาจิตใจของคนในสังคมให้ยึดมั่นในสิ่งที่ดีงามมีศีลธรรม จริยธรรม และความ ประพฤติในทางที่ถูกที่ควร การนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา来帮助กล่อมเกล้าให้เด็กและเยาวชนไทย ตระหนักรู้สิ่งผิดชอบชั่วดี มีเกราะป้องกันกระแสสังคมออนไลน์ (Social Network) ทำการใด ๆ อย่างมี สติรู้เท่าทัน ไม่ทำตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อน เพื่อความสงบร่มเย็นเป็นสันติสุขของครอบครัว ชุมชน สังคม โดยรวม ดวงเดือน พันธุมนาวินและคณะ ได้ศึกษาความเชื่อและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนาของ คนไทย พบว่า สุขภาพจิตเกี่ยวข้องกับจิตลักษณะและพฤติกรรมของบุคคลทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเป็นปัญหา นอกจากนี้ยังพบว่า การปฏิบัติทางศาสนาและความเชื่อทางศาสนา ถ้ามีมากบุคคลจะรู้สึก เป็นสุขมาก และมีคุณภาพชีวิตสูง ตลอดจนมีสุขภาพดีด้วย แสดงให้เห็นว่าลักษณะทางศาสนาเกี่ยวข้อง

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), *วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม*, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๐), หน้า ๔๗-๕๐.

^๒ สมพงษ์ จิตระดับ, *เด็กไทยพันธุ์ใหม่เติบโตจากวัตถุนิยม เพศเสรี ยาเสพติดในเด็กไทยวัยกึ่ง*, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยธรรม, ๒๕๔๗), หน้า ๘-๑๐.

กับคุณภาพชีวิตของบุคคล จึงสรุปได้ว่าผู้ปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีสูง^๓ จะเห็นได้ว่าหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยอย่างยิ่ง **สุพัตรา สุภาพ** กล่าวถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาดังกล่าวว่าการศึกษาของไทยจึงได้กำหนดให้บรรจุ วิชาพระพุทธศาสนาไว้ในหลักสูตรทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.๒๕๔๔ ซึ่งระบุจุดมุ่งหมายข้อแรกไว้ว่า ต้องการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเองมีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตนตามหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะในหลักไตรสิกขามีศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิบัติธรรมให้มีคุณธรรมศีลธรรมจริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์^๔

มหาวิทยาลัยเถรวาทในพระสังฆราชูปถัมภ์ เป็นสถาบันการศึกษาในสังกัดมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาทางด้านพระพุทธศาสนา ที่มีนโยบายและแผนยุทธศาสตร์โดยมุ่งผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้คู่คุณธรรม โดยทุกคณะ และทุกสาขาวิชา นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนกลุ่มวิชาความรู้พื้นฐานทางพระพุทธศาสนา บัณฑิตเรียน ๓๐ หน่วยกิต และต้องสอบผ่านระดับ C หรือร้อยละ 60 คะแนนขึ้นไป เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา เข้าใจในกฎแห่งกรรม เข้าใจในเรื่องบาป-บุญ คุณ-โทษ สิ่งที่เป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ โดยที่ผ่านมานักศึกษาที่เข้ามาศึกษาตามหลักสูตรโดยภาพรวม มีภาพลักษณ์ตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตร เช่น มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกตัญญูต่เวที มีศีลธรรม เคารพครู – อาจารย์ สนใจศึกษาหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา แต่ปัจจุบันนักศึกษาของมหาวิทยาลัยฯ มีคุณลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไป คือนักศึกษาบางส่วนขาดระเบียบวินัย ขาดความรับผิดชอบ ความมีจิตอาสาในกิจการงานต่างๆ ลดน้อยลงมีการใช้เทคโนโลยีไปในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ ความประพฤติอ่อนน้อมลดลง ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ตามกระแสสังคมในปัจจุบัน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานด้านพระพุทธศาสนาของนักศึกษา เพื่อให้ทราบระดับความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการนำไปปรับใช้ และเจตคติของนักศึกษาในการเรียนกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงออกแบบรายวิชาและกิจกรรม และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาเพื่อให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนเพื่อเตรียมความพร้อมและแก้ไขปัญหาต่างๆ ต่อไป

^๓ ดวงเดือน พันธุมนาวิณและคณะ, ความเชื่อและการปฏิบัติทางพระพุทธศาสนา ของคนไทย: การปลูกฝังอบรม และคุณภาพชีวิต, รายงานการวิจัยมหภาค (คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๔๐), หน้า ๑๑.

^๔ สุพัตรา สุภาพ, บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล นนทบุรี ๒๕๔๙), หน้า ๒.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ
- ๒) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ทั้ง ๑๐ รายวิชา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ กับเกณฑ์ระดับดี (๓.๐๐)
- ๓) เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา

คำถามการวิจัย

- ๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั้ง ๑๐ รายวิชา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ เป็นอย่างไร
- ๒) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ผ่านเกณฑ์ระดับดี (๓.๐๐) หรือไม่
- ๓) นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีเจตคติต่อพระพุทธศาสนาอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

- ๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ สูงกว่าเกณฑ์ระดับดี (๓.๐๐)
- ๒) นักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนามีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

- ๑) ได้ทราบผลการจัดการเรียนรู้ในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั้ง ๑๐ รายวิชา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ
- ๒) ได้ทราบเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ
- ๓) ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั้ง ๑๐ รายวิชา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ(Survey Research) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั้ง ๑๐ รายวิชา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ กับเกณฑ์ระดับดี (๓.๐๐) และเพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา, ประชากรกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ ที่เรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ปีการศึกษา ๒๕๕๙ จำนวน ๔๑ คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบบันทึกคะแนนผลการสอบในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา และแบบวัดเจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทั้ง ๑๐ วิชา กับเกณฑ์ค่อนข้างดี (๒.๕๐) โดยใช้ (t – tes (One-sample test for the mean)

ผลการวิจัย

๑) ผลการทดสอบกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ พบว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา พบว่า ๑) วิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๓๔ ๒) วิชาพระไตรปิฎกศึกษา ๑ เฉลี่ยร้อยละ ๗๔.๔๒ ๓) วิชาพระไตรปิฎกศึกษา ๒ เฉลี่ยร้อยละ ๘๒. ๔) วิชาไตรปิฎกศึกษา ๓ เฉลี่ยร้อยละ ๗๕.๓๐. ๕) วิชาพุทธวิถิไทย เฉลี่ยร้อยละ ๘๖.๓๐. ๖) วิชาภาษาบาลีเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา เฉลี่ยร้อยละ ๗๐.๓๘. ๗) ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา เฉลี่ยร้อยละ ๗๒.๗๘. ๘) วิชาการปฏิบัติกรรมฐาน เฉลี่ยร้อยละ ๗๙.๓๓. ๙) พระพุทธศาสนามหายาน เฉลี่ยร้อยละ ๗๔.๗๐. และ ๑๐) วิชาศาสนศึกษา เฉลี่ยร้อยละ ๘๒.๐๘

๒) ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ กลุ่มวิชาพระพุทธศาสนากับเกณฑ์ระดับดี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี (๓.๐๐) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.๐๑ ดังแสดงในตาราง

ตารางแสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนากับเกณฑ์ระดับดี ($\bar{X} \geq 3.00$)

ลำดับ	รายวิชา	One-Sample Test 1(test value = 3.00)					
		n	$\bar{X}$	S.D.	t	df	Sig
1	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	27	77.37	7.21	53.62	26	.00
2	พระไตรปิฎกศึกษา 1	26	74.92	10.00	36.68	25	.00
3	พระไตรปิฎกศึกษา 2	24	82.04	10.9	38.25	23	.00
4	พระไตรปิฎกศึกษา 3	23	75.30	9.35	37.11	22	.00
5	พุทธวิถีสไทย	27	86.30	9.00	48.07	26	.00
6	ภาษาบาลีเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนา	24	70.38	10.02	32.94	23	.00
7	ภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนา	27	72.78	6.13	59.10	26	.00
8	การปฏิบัติกรรมฐาน	27	79.33	5.26	75.48	26	.00
9	พระพุทธศาสนamahayan	23	74.70	9.38	36.65	22	.00
10	ศาสนศึกษา	26	82.08	5.26	76.65	25	.00

๓) ผลการวิเคราะห์เจตคติที่มีต่อพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาลาชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ พบว่า นักศึกษาที่เรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย = ๔.๒๗, S.D. = ๐.๒๙ เมื่อวิเคราะห์พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนโดยยึดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาจะทำให้บ้านเมืองมีความร่มเย็นเป็นสุข มีค่าเฉลี่ย = ๔.๗๓, S.D. = ๐.๔๕ รองลงมาคือ พระพุทธศาสนาเป็นวิชาที่พัฒนาคนไปสู่สังคมโลกได้ มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๓, S.D. = ๐.๔๔ และพระพุทธศาสนาสอนให้คนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๑, S.D. = ๐.๔๔

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย ข้อที่ ๑ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกรายวิชา โดยเรียงจากมากไปหาน้อย

- ๑) รายวิชาพุทธวิถีสไทย เฉลี่ยร้อยละ ๘๖.๓๐
- ๒) รายวิชาศาสนศึกษา เฉลี่ยร้อยละ ๘๒.๐๘
- ๓) รายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ๒ เฉลี่ยร้อยละ ๘๒.๐๔

- ๔) รายวิชาประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา เฉลี่ยร้อยละ ๗๗.๓๔
- ๕) รายวิชาการปฏิบัติกรรมฐานเฉลี่ยร้อยละ ๗๖.๓๓
- ๖) รายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ๓ เฉลี่ยร้อยละ ๗๕.๓๐
- ๗) รายวิชาพระไตรปิฎกศึกษา ๑ เฉลี่ยร้อยละ ๗๔.๙๒
- ๘) รายวิชาภาษาสันสกฤตเพื่อการค้นคว้าพระพุทธศาสนาเฉลี่ยร้อยละ ๗๒.๗๘
- ๙) รายวิชาพระพุทธศาสนามหายานเฉลี่ยร้อยละ ๗๑.๗๐
- ๑๐) รายวิชาภาษาบาลีเพื่อการศึกษาพระพุทธศาสนาเฉลี่ยร้อยละ ๗๐.๓๘

ข้อที่ ๒ พบว่า นักศึกษามหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ย = ๓.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ข้อที่ ๓ พบว่า นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย = ๔.๒๗ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๒๙

เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนโดยยึดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาจะทำให้บ้านเมืองมีความร่มเย็นเป็นสุข มีค่าเฉลี่ย = ๔.๗๓ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๕ รองลงมาคือ พุทธศาสนาเป็นวิชาที่พัฒนาคนไปสู่สังคมโลกได้ มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๓ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๙ และศาสนาพุทธสอนให้คนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๑ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๔๙ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาอภิปรายผลได้ว่า นักศึกษามหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับดี (๓.๐๐) ทุกรายวิชา โดยรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ พุทธวิถีสอน มีค่าเฉลี่ย ๘๖.๓๐ รองลงมา ได้แก่ ศาสนศึกษา มีค่าเฉลี่ย ๘๒.๐๘ และพระไตรปิฎกศึกษา ๒ มีค่าเฉลี่ย ๘๒.๐๔ เป็นต้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษายังมีความตั้งใจในการเรียนและอาจหมายรวมถึงนักศึกษายังมีเจตคติที่ดีในการเรียนหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ซึ่งอาจมีหลายสาเหตุด้วยกัน เช่น นักศึกษาส่วนใหญ่ที่มาเรียนที่วิทยาลัยแห่งนี้ส่วนมากเป็นผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือขาดโอกาสทางการศึกษา ครอบครัว ผู้ปกครองไม่มีกำลังทรัพย์ส่งให้เรียนต่อ แต่ด้วยความที่ตนเองต้องการเรียนต่อจึงขวนขวายพยายามหาสถานที่ศึกษา ที่ใช้ทุนทรัพย์น้อยที่สุด โดยที่ตนเองไม่ต้องรบกวนทางครอบครัว หรือรบกวนให้น้อยที่สุด ด้วยเหตุนี้โดยภาพรวมนักศึกษาที่มาศึกษาที่วิทยาลัยแห่งนี้ จึงยังคงตั้งใจศึกษาเล่าเรียน และให้ความสำคัญกับเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาก เพราะเป็นห่วงว่าถ้าได้เกรดการเรียนต่ำ เมื่อจบการศึกษาไปแล้วจะหางานได้

ทำยาก จึงพยายามรักษาระดับการเรียนรู้ไว้ ซึ่งความตั้งใจเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้เด็กมีผลการเรียนที่แตกต่างกัน เด็กหรือเยาวชนที่มีผลการเรียนแตกต่างกันอาจเป็นเพราะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ **เกษตรชัย และทิม^๕** ที่กล่าวว่าแรงจูงใจมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ นักเรียนที่ตั้งใจเรียนสูงมักประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ เป็นความปรารถนาที่จะกระทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรค มีความพยายามที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลได้มาตรฐานดีเยี่ยมกว่าคนอื่น ๆ นักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะเป็นคนที่มีความปรารถนาแรงกล้าที่จะรับภาระหรือความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ไม่ชอบเกียจงาน เป็นคนที่ตั้งเป้าหมายไว้สูงกว่าปกติและเป็นคนที่มีความต้องการอย่างแรงกล้าที่จะให้ผู้อื่นประเมินหรือบอกสิ่งที่เขาทำ ทั้งนี้แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นเพราะผู้ที่ใฝ่สัมฤทธิ์สูงมีความต้องการที่จะกระทำให้สิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสำคัญในการกระตุ้นบุคคลให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น โดยนักศึกษาที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ย่อมมีความปรารถนาที่จะปรับปรุงตนเองให้เก่งและมีความรอบรู้มากกว่าคนอื่น ๆ มีความพยายามและความทะเยอทะยานในการปรับปรุงตนเองให้ดีขึ้น ทำสิ่งที่ปรารถนาให้ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวัง จึงมีโอกาที่จะประสบผลสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ อีกประการหนึ่ง การที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ อยู่ในเกณฑ์ระดับดีทุกรายวิชานั้น อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาคิดว่ากระบวนการเรียนการสอนในกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา หลักสูตรมีความชัดเจน เหมาะสมกับผู้เรียน อาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา มีเทคนิคการสอนดี รวมทั้งใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ง่าย และไม่เกิดความเบื่อหน่าย ในเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึงบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **ดวงทิพย์ ตันตศรี^๖** ได้ทำการศึกษาเรื่อง “การจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ระดับประถมศึกษา โรงเรียน สังกัดเทศบาลนันทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า สภาพรวมของการเรียนการสอนในรายวิชาพระพุทธศาสนานั้นอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี เพราะพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนตลอดถึงครูผู้สอนในรายวิชาพระพุทธศาสนานั้นได้เตรียมการเรียนการสอนมาเป็นอย่างดีเยี่ยม ทำให้การเรียนการสอนในรายวิชาพระพุทธศาสนาในแต่ละด้านนั้นมีประสิทธิภาพ เช่น ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

^๕ เกษตรชัย และทิม. องค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (๒๕๕๐) : หน้า ๔๓๕-๔๕๓.

^๖ ดวงทิพย์ ตันตศรี. “การจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา ระดับประถมศึกษา โรงเรียน สังกัดเทศบาลนันทบุรี”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒).

อยู่ในระดับมาก เนื่องจากทางโรงเรียนมีเอกสารหลักสูตรที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนที่มากพอสมควร และมีการเตรียมสื่อการเรียนการสอนพร้อมมีแหล่งวิทยาการที่ศึกษาสอดคล้องกับการเรียนการสอนใน รายวิชาพระพุทธศาสนา ส่งผลให้ วิชาพระพุทธศาสนาเป็นรายวิชาที่ไม่น่าเบื่อและ ให้ความสนุก รวมทั้ง ให้หลักธรรมแก่นักเรียนไปปฏิบัติ ทำให้เกิดประโยชน์อีกด้วย และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **บุญหนา จิมานันท์**^๗ ได้ทำการวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา เขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ พบว่า พระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา เขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙ มีประสิทธิภาพการสอนอยู่ในระดับดี เมื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพ การสอนของพระสอนศีลธรรมกับ ตัวแปรอิสระ พบว่า พระสอนศีลธรรมที่มีอายุต่างกัน มีวุฒิการศึกษาแผนกธรรมต่างกัน มีวุฒิการศึกษา แผนกบาลีต่างกัน มีประสิทธิภาพการสอนศีลธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่เรียนวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ทั้งนี้อาจนำมาอธิบายได้ว่า นักศึกษาทั้งหลายที่มาเรียนที่วิทยาลัยแห่งนี้ ส่วนใหญ่เป็นชาวพุทธ ที่มีพื้นฐานความเชื่อในหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนามาจากครอบครัว เช่น ปู่ ย่า ตา ยาย บิดา มารดา เป็นต้น จึงทำให้เป็นผู้ที่มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา ถึงแม้ว่าพวกเขาจะไม่มีพฤติกรรมที่เคร่งครัด ในศาสนาเหมือนคนไทยในอดีตก็ตาม ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **สุดาวดี คุณวัฒน์**^๘ ได้ศึกษาวิจัย เรื่องการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาธรรมศาสตร์ต่อพระพุทธศาสนาและพระสงฆ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีทัศนคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา โดยมีความเห็นว่าพระพุทธศาสนามีหลักธรรมที่สอนให้คนรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ แสวงหาความจริงความดี ทำให้เกิดประโยชน์แก่ผู้นำไปปฏิบัติ และสามารถจะนำมาใช้ในการ ดำเนินชีวิตประจำวันได้ ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับว่าเราเข้าใจคำสอนอย่างถูกต้องหรือไม่ นอกจากนี้ นักศึกษา ส่วนใหญ่ยังเห็นว่าพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจที่มีคุณค่าในด้านพระสงฆ์นักศึกษาส่วนใหญ่ เห็นชอบกับพระสงฆ์ที่ประพฤติดี เคร่งครัดในระเบียบวินัย ทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาและทำ ประโยชน์ให้แก่สังคม เช่น ในการศึกษา ในการพัฒนา เป็นต้น และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ **พระสุรัชย์ สุรขโย**^๙ (หงษ์ตระกูล) บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า นักเรียน

^๗ บุญหนา จิมานันท์, การประเมินประสิทธิภาพการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษาเขต ปกครองคณะสงฆ์ ภาค ๙, **รายงานการวิจัย**, โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนคณะสงฆ์ภาค ๙ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

^๘ สุดาวดี คุณวัฒน์. “ทัศนคติของนักศึกษาของธรรมศาสตร์พระพุทธศาสนาและพระสงฆ์”. **วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : คณะสังคมวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

^๙ พระสุรัชย์ สุรขโย (หงษ์ตระกูล). “ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน ประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕).

มีทัศนคติต่อการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนมีทัศนคติในด้านการเรียนการสอนต่อพระสงฆ์สอนศีลธรรมในโรงเรียนตั้งแต่การนำเนื้อหาของหลักสูตรไปอธิบายในการสอนประกอบเทคนิคการสอน ตลอดจนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาโดยใช้สื่อการสอนที่ดีทำให้ผู้เรียนมีความสนใจประกอบกับมีสภาพแวดล้อมการสอนที่เหมาะสมและในการสอนก็มีการวัดผลเป็นระยะๆ สะท้อนให้เห็นผลการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนได้ดีเมื่อมีพระสงฆ์ไปช่วยสอนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งส่งเสริมให้พระสงฆ์ไปสอนในโรงเรียนทั่วประเทศ จะเห็นได้ว่า การที่นักเรียน นักศึกษาจะมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา นั้น อาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการมีปัจจัยหลายอย่าง เช่น ครูผู้สอนมีความเชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร มีเทคนิคการสอนที่ดี รวมทั้งมีสื่ออุปกรณ์ประกอบการสอนที่ช่วยทำให้การเรียนน่าสนใจ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

๑) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนา ทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ย = ๓.๐๐ แสดงว่า นักศึกษา มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยฯ มีความรู้ ความเข้าใจหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาดี แต่มีพฤติกรรมที่แสดงออกโดยทั่วไปไม่เหมือนนักศึกษารุ่นก่อน ๆ ที่ผ่านมา อาจเป็นเพราะว่านักศึกษารุ่นก่อน ๆ นั้น เมื่อได้ศึกษาหลักธรรมแล้ว ก็ได้ได้นำมาประพฤติปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน จึงมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ต่อสังคมโดยรวม ในข้อนี้ก็จะเห็นได้ว่า การที่นักศึกษารุ่นปัจจุบัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพระพุทธศาสนาดี แต่กลับมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ นั้นอาจแสดงว่านักศึกษา ที่เรียนในรายวิชาพระพุทธศาสนาแล้ว ไม่มีการน้อมนำหลักธรรมมาประพฤติปฏิบัติหรือไม่มีการนำหลักธรรมที่ได้ศึกษามาใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งพณม พงศ์ไพบูลย์ กล่าวว่า การสอนพระพุทธศาสนาให้ประสบความสำเร็จ ไม่ได้อยู่ที่นักเรียนรู้เนื้อหาสาระว่ามีอะไรบ้าง แต่อยู่ที่นักเรียนคิดอย่างไร เชื่ออย่างไร และปฏิบัติอย่างไร ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนพระพุทธศาสนา จึงควรมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิตที่ดั่งาม และแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างถูกต้อง จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร ควรกำหนดเป็นนโยบาย ให้มีการจัดทำแผนส่งเสริมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม โดยเน้นการนำหลักธรรมคำสอนในพระพุทธศาสนาลงในภาคปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันของนักศึกษา เพิ่มมากขึ้นอย่างจริงจัง เช่น จัดทำโครงการวิทยาลัยศีล ๕ โครงการปฏิบัติธรรมนำชีวิต เป็นต้น โดยเป็นโครงการที่การบูรณาการเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอนในทุกๆด้าน และควรเป็นโครงการระยะยาว โดยมีการวัดและประเมินผลเป็นระยะๆ และควรเน้นการประเมินผลทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย

๒) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย มีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย = ๔.๒๗ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ถ้าทุกคนปฏิบัติตนโดยยึดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาจะทำให้บ้านเมืองมีความร่มเย็นเป็นสุข มีค่าเฉลี่ย = ๔.๗๓ รองลงมาคือพุทธศาสนาเป็นวิชาที่พัฒนาคนไปสู่สังคมโลกได้ มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๓ และศาสนาพุทธสอนให้คนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย = ๔.๖๑ จึงมีข้อเสนอแนะสำหรับกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษา ควรกำหนดเป็นนโยบายให้มีชั่วโมงการเรียนการสอนในรายวิชาพระพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้น และควรให้มีการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในทุกระดับชั้นเรียน เพื่อช่วยลดปัญหาสังคมไทยในปัจจุบัน ทำให้สังคมไทยมีความร่มเย็น เป็นสุข ดังเช่นอดีตที่ผ่านมา

โดยสรุป การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดีทุกรายวิชา เมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาของนักศึกษา ทุกรายวิชาสูงกว่าเกณฑ์การประเมินระดับดี มีค่าเฉลี่ย = ๓.๐๐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ และจากการศึกษาเจตคติของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในหมวดวิชาเฉพาะกลุ่มวิชาพระพุทธศาสนาพบว่า นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อพระพุทธศาสนา มีค่าเฉลี่ย = ๔.๒๗ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = ๐.๒๙

บรรณานุกรม

- เกษตรชัย และทีม. องค์ประกอบในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. **วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์**, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๓ (๒๕๕๐) : ๔๓๕-๔๕๓.
- ดวงทิพย์ ตันทศศรี. “การจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษาโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครบุรีรัมย์”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๒.
- บุญหนา จิมนัง. การประเมินประสิทธิภาพการสอนของพระสอนศีลธรรมในสถานศึกษา เขตปกครองคณะสงฆ์ภาค ๙, **รายงานการวิจัย**, โครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนคณะสงฆ์ภาค ๙ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- พนม พงศ์ไพบูลย์. **รูปแบบการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในหัวใจของการศึกษาศาสนาต้องเป็นรากฐาน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ พินเนต พรินต์ติ้ง เซเตอร์, ๒๕๔๐.
- พระปลัดสาธิต อมโร (จินดารอง). “ศึกษาการจัดการเรียนการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา ปีที่ ๖ เขตบางคอแหลม สังกัดกรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘.

พระพรหมคุณาภรณ์. **วิธีคิดตามหลักพุทธธรรม**. กรุงเทพมหานคร : ธรรมสภา, ๒๕๕๐.

พระสุรชัย สุรชัย (หงษ์ตระกูล). “ทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อการเรียนการสอนของพระสอนศีลธรรม
ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**.
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.

สมพงษ์ จิตระดับ. **เด็กไทยพันธุ์ใหม่เติบโตจากวัตถุนิยม เพศเสรี ยาเสพติดในเด็กไทยวัยกึ่ง**. กรุงเทพฯ-
มหานคร : สถาบันวิถีทรรศน์, ๒๕๔๗.

สุพัตรา สุภาพ. **บทบาทของสถาบันการศึกษาต่อการพัฒนาจิตใจ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์และ
ทำปกเจริญผล นนทบุรี, ๒๕๔๙.

สุดาวดี คุณวัฒน์. “ทัศนคติของนักศึกษาของธรรมศาสตร์พระพุทธศาสนาและพระสงฆ์”. **วิทยานิพนธ์**
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : แผนกสังคม สาขาสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.